

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐
วันจันทร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ : มาตรการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

๑. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางหรือมาตรการหยุดยั้งการทำลายป่าอย่างจริงจัง โดยเฉพาะกรณีที่มีบุคคลใดเข้าไปบุกรุกแผ้วถางทำลายป่า รวมทั้งควรแก้ไขปรับปรุงอัตราโทษเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดให้มีอัตราโทษที่หนักขึ้น เพื่อให้ประชาชนเกรงกลัวในการกระทำความผิด ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหา ในเรื่องดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ควรจัดโครงการให้ความรู้ และปลูกฝังค่านิยมในการดูแลอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทรัพยากรของประเทศได้รับการดูแลและปกป้อง นอกจากนี้ ควรจัดโครงการรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้มีการปลูกป่า ซึ่งจะทำให้เกิดพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น รวมทั้งทำให้ ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศมีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืนต่อไป

นายกษิต ภิรมย์

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ควรหา แนวทางเผยแพร่รายงาน เรื่องการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศ ไปยังทุกภาคส่วนโดยเฉพาะ คณะรัฐมนตรี คณะรักษาความสงบแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เนื่องจาก รายงานฉบับดังกล่าวมีเนื้อหา สาระ และรายละเอียดที่ดีมาก สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน ปฏิรูปด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างดียิ่ง ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิรูปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถ จัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้และการเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศได้ตามเป้าประสงค์

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ควรทบทวน และพิจารณาเกี่ยวกับหลักการในเรื่องการอนุญาตให้มีการศึกษาหรือวิจัยพัฒนาเกี่ยวกับทรัพยากรของประเทศ เช่น ในกรณีของมาตรา ๓๘ ของร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ กับ มาตรา ๖๖ ของร่างพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ซึ่งมีการกำหนดหลักการและขอบเขตการบังคับใช้ในเรื่องการใช้ประโยชน์ ที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อป้องกันการตีความที่คลาดเคลื่อนไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ควรกำหนด รายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาให้มีความชัดเจน และควรกำหนดให้มีการวิจัยและพัฒนาเฉพาะทรัพยากร

ที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ในเชิงการค้าเท่านั้น ซึ่งจะช่วยลดภาระงานของนักวิจัยและทำให้การวิจัยและพัฒนา มีประสิทธิภาพสูงสุด

๒. รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรหามาตรการหรือแนวทางในการตรวจสอบ (Check Point) ผู้ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งได้ทำการวิจัยพัฒนาจนเกิดผลต่อยอดจากเดิม และได้ยื่น การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญากับประเทศไทย โดยจะต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีของพันธุ์พืช มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบ กรณีของภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร มอบหมายให้กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบ กรณีของพันธุ์สัตว์ป่ามอบหมายให้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นผู้รับผิดชอบตรวจสอบ เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วควรออกไปรับรองการตรวจสอบดังกล่าว เพื่อให้ผู้ยื่นขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ได้นำมาแนบประกอบการยื่นคำขอ ซึ่งจะทำให้การรับจดทะเบียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคุ้มครอง ผลประโยชน์ของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

นายนิกร จำนง

๑. ภาครัฐควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องของการกำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ว่าควรมีพื้นที่ ป่าอนุรักษ์เป็นจำนวนเท่าไร เนื่องจากในรายงานของคณะกรรมการได้มีการกำหนดพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ไว้จำนวน ร้อยละ ๒๕ ของประเทศ แต่ไม่ได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า ร้อยละ ๒๕ ของประเทศนั้น พิจารณาจากหลักเกณฑ์ใด ตลอดจนจำนวนพื้นที่ป่าอนุรักษ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องเหมาะสมกับพื้นที่ป่า ของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. จากรายงานของคณะกรรมการได้มีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวม ในช่วงระหว่างปี ๒๕๑๖ - ๒๕๕๘ ซึ่งจากกราฟจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา พื้นที่ป่าของประเทศไทย ได้มีการลดจำนวนลงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงในปี ๒๕๔๑ กราฟได้มีการเปลี่ยนแปลง แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ป่า ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยระบุว่าในช่วงปี ๒๕๔๑ เป็นต้นไปนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตราส่วนและเครื่องมือที่ใช้ ในการวิเคราะห์พื้นที่ป่าไม้ แต่ในรายงานไม่ได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนั้น คณะกรรมการ จึงควรมีการเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนนี้เข้าไปในรายงานด้วย

๓. ตามข้อเสนอของคณะกรรมการเกี่ยวกับ “ร่างแนวทางการกำหนดการแก้ไขปัญหาที่ดิน ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์” ในข้อ ๑ ซึ่งกำหนดให้ราษฎรผู้ครอบครองที่ดินทุกรายที่อยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ต้องทำการแจ้งการครอบครองที่ดินหรือทำการแสดงตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ที่ได้มีการครอบครองที่ดินนั้น มีข้อน่าสังเกตว่า การตรวจสอบการครอบครองที่ดินดังกล่าว ควรเป็นหน้าที่ ของภาครัฐที่จะต้องดำเนินการตรวจสอบร่วมกับประชาชน เพราะประชาชนอาจจะไม่มีความรู้หรือความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการแจ้งสิทธิการครอบครองที่ดิน ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการเสียสิทธิการครอบครองที่ดิน ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในที่ดินนั้นโดยสุจริตได้ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรจะต้องเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

๔. ตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. มาตรา ๓๗ ได้มีการกำหนดให้นำบทบัญญัติ ในมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนแม่บทที่เขตอุทยานแห่งชาติ และการคุ้มครอง ดูแล และรักษา อุทยานแห่งชาติ มาใช้บังคับแก่ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ สวนรุกขชาติ โดยอนุโลมนั้น เนื่องจาก ในร่างพระราชบัญญัติไม่ได้มีบทกำหนดโทษเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ ดังนั้น คณะกรรมการจึงควรมีการพิจารณา เพิ่มเติมบทกำหนดโทษไว้ในร่างพระราชบัญญัติ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับมาตราดังกล่าวด้วย

๕. ร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ควรมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการให้ความคุ้มครองสัตว์ป่าที่เติบโตขึ้นตามธรรมชาติและเติบโตขึ้นจากการเลี้ยงดูของมนุษย์ด้วย เช่น กรณีของช้างป่าหรือช้างบ้าน เป็นต้น เพื่อให้การบริหารจัดการและการให้ความคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

๖. ตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. มาตรา ๔๑ ที่บัญญัติให้ผู้ที่ได้ที่ดินโดยชอบตามกฎหมายในเขตที่ดินรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามีสิทธิยื่นคำร้องขอให้สอบสวนพิสูจน์สิทธิต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าใช้บังคับนั้น มีข้อน่าสังเกตว่าหากประชาชนได้ที่ดินมาโดยชอบตามกฎหมายแล้ว ไม่ควรนำเรื่องของระยะเวลามาเป็นข้อกำหนดในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวอย่างเคร่งครัดมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ประชาชนเสียสิทธิในการครอบครองที่ดินของตนได้

๗. ภาครัฐควรสนับสนุน หรือส่งเสริม หรือปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกในเรื่องของการอนุรักษ์ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรของชาติ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน เพื่อให้ประเทศไทยมีป่าไม้ สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์และยั่งยืนสืบต่อไปในอนาคต

นายไวคุณท์ ทองอร่าม

๑. ภาครัฐควรมีแนวทางหรือแผนงานในการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนต่าง ๆ ในเรื่องของการแก้ไขปัญหากรณีสัตว์ป่าบุกรุกเข้าไปในพื้นที่และทำลายทรัพย์สินของประชาชน เช่น กรณีช้างป่าบุกรุกเข้าไปทำลายพืชผลทางเกษตรและบ้านเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เป็นต้น โดยภาครัฐควรมีการสนับสนุนทั้งในเรื่องของทรัพยากร เครื่องไม้เครื่องมือ และบุคลากรอย่างเพียงพอ ตลอดจนกำหนดให้ผู้ราชการจังหวัดสามารถระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างรวดเร็ว

๒. ภาครัฐควรมีการพิจารณาปรับปรุงค่าชดเชยให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากกรณีสัตว์ป่าบุกรุกเข้าไปทำลายทรัพย์สินของประชาชนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

๓. ภาครัฐควรมีการพิจารณาวางแผนพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งมีสัตว์ป่าอยู่ชุกชุมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงระบบนิเวศ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประเทศและประชาชนในท้องถิ่น

นายวิทยา แก้วภราดัย

๑. ภาครัฐควรมีแนวทางหรือแผนในการเพิ่มบุคลากรภาคสนามในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม เพียงพอ และสอดคล้องกับปริมาณงานที่มีอยู่ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรเหล่านั้น ให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยภาครัฐอาจมีการพิจารณาเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่ อีกครั้งหนึ่งก็ได้ เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับผลิตบุคลากรและศึกษาวิชาการป่าไม้ต่อไป

๒. ภาครัฐควรมีการพิจารณาปรับปรุงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้ให้เป็นหน่วยงานเดียวกัน หรือถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้กับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้งานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓. ภาครัฐควรส่งเสริมหรือสนับสนุนในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงระบบนิเวศ โดยอาจกำหนดให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่ในด้านนี้เป็นการเฉพาะก็ได้

นายอภิรักษ์ ชื่อธานวงค์

๑. ตามรายงานของคณะกรรมการกิจการเกี่ยวกับสถานการณ์พื้นที่ป่าอนุรักษ์ของประเทศ ซึ่งได้แบ่งภาพรวมป่าอนุรักษ์ในประเทศไทยออกเป็นป่าอนุรักษ์ประเภทต่าง ๆ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น มีข้อน่าสังเกตว่า ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด และมีการจำแนกพื้นที่ป่าที่มีความทับซ้อนกันแล้วหรือไม่ อย่างไร

๒. ตามข้อเสนอของคณะกรรมการที่ให้มีการตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย โดยให้มีคณะกรรมการระดับจังหวัดขึ้นมา มีข้อน่าสังเกตว่า หากมีการตั้งคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นมา ก็ควรให้คณะกรรมการระดับจังหวัดมีอำนาจในการระดมสรรพกำลังในจังหวัด ตลอดจนมีอำนาจในการดำเนินการเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดซึ่งบุกรุกพื้นที่ป่าได้ด้วย

๓. ตามร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. มาตรา ๗ ซึ่งเป็นมาตราที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดที่ดินให้เป็นอุทยานแห่งชาติ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนที่แนวเขต ดำเนินการจัดทำแผนที่แนวเขตให้เกิดความชัดเจน และบันทึกไว้ในระบบภูมิสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นที่เหมาะสม มีข้อน่าสังเกตว่า มาตราดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) ตามนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ อย่างไร

นายสมพงษ์ สระกวี

๑. การแก้ไขปัญหาคารขาดแคลนบุคลากรภาคสนามในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้นั้น ภาครัฐอาจจะมีการพิจารณาค่าส่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เนื่องจาก ในข้อ ๑ ของคำสั่งดังกล่าว ได้กำหนดให้ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองกำลังรักษาความสงบเรียบร้อย กองกำลังป้องกันชายแดนของกองทัพบก และกองทัพเรือ ตลอดจนหน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียแก่สภาพป่าได้ ดังนั้น หากมีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ตลอดจนสามารถนำบุคลากรของแต่ละหน่วยงานมาฝึกอบรม เพื่อทำหน้าที่ในการอนุรักษ์ป่าไม้และรักษาป่าไม้ได้แล้ว ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาคารขาดแคลนบุคลากรภาคสนามได้

๒. ภาครัฐควรสนับสนุนเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ที่จำเป็นให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ เช่น เครื่องบินเล็กสำหรับสำรวจป่า เป็นต้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้และรักษาป่าไม้ต่อไป

๓. ภาครัฐควรมีแนวทางหรือแผนในการสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถปลูกป่าขึ้นทดแทนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ได้ หากหน่วยงานใดของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการทำลายพื้นที่ป่าบางส่วนเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น โดยให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

นายเพิ่มพงษ์ ขวลิต

๑. เนื่องจากปัจจุบันปัญหาป่าไม้ถูกทำลายและมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมาก จึงควรมีมาตรการและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ส่วนประเด็นปัญหาคารขาดแคลนกำลังพล ควรจะมีการใช้กำลังพลของกองทัพบก และกำลังพล

ตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากเข้ามาช่วยในการดูแลและรักษาพื้นที่ป่า อาจจะสามารถแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในการดูแลรักษาป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง เพื่อป้องกันและปราบปราม การบุกรุกทำลายป่าควบคู่ไปกับการดูแลรักษาป่าไม้ เช่น มีการจัดตั้งอาสาสมัครหมู่บ้านและชุมชน โดยออกกฎหมายรองรับการดำเนินงานของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนดำเนินการปรับปรุงป่าเสื่อมโทรมที่ยังสามารถฟื้นฟู ให้กลับสู่สภาพป่าสมบูรณ์ได้อย่างเร่งด่วนและให้มีหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักเพียงหน่วยงานเดียว

๓. ที่ผ่านมการใช้กำลังพลของรัฐในการแก้ไขปัญหาอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจาก ในมุมมองของภาครัฐจะเป็นการพิจารณาในการรักษาพื้นที่ป่าให้คงอยู่ แต่ในส่วนของภาคประชาชนจะเป็นการมอง ในลักษณะของการหาพื้นที่อยู่อาศัยหรือหาที่ดินทำกิน ดังนั้น กฎหมายเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นในการใช้เป็น เครื่องมือในการดูแลรักษาป่า ซึ่งการแก้ไขปัญหาอาจไม่จำเป็นต้องปฏิรูปกฎหมาย ถึงแม้ว่าการดำเนินการ ของภาครัฐจะมีการดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว ก็อาจไม่สามารถเพิ่มพื้นที่ป่าได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้น จึงควร ให้ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักและตื่นตัวในการมีส่วนร่วม เพื่อรักษาป่าและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายครุจิต นาครทรรพ

๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใช้มาตรการปราบปรามโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อผู้กระทำความผิดและลงโทษเจ้าหน้าที่ทุกระดับชั้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำผิดอย่างเฉียบขาด และรวดเร็ว รวมทั้ง ควรจัดระบบการปลูกไม้เศรษฐกิจของประเทศเพื่อทดแทนความต้องการและลดการบุกรุก ตัดไม้ทำลายป่า พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการดูแลรักษาทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน

๒. ในรายงานของคณะกรรมการฯ จะเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๔๐ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ประเทศ โดยพัฒนา ในระดับภูมิภาคหรือระดับจังหวัดให้สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่และศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมให้มีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นและควบคู่กับป้องกันการลักลอบบุกรุกทำลายป่าและสัตว์ป่า รวมถึงกำหนดมาตรการ และปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ยากไร้ได้สิทธิ ในการทำกินจนมีฐานะไม่เป็นผู้ยากไร้แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีกระบวนการ ขึ้นตอนหรือหลักเกณฑ์ กับผู้ยากไร้ ผู้มีรายได้น้อยเดิมที่อาศัยหรือทำกินอยู่ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างไร

๓. ควรกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ชัดเจนและสามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและ สิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม ตลอดจนมีกลยุทธ์ในการย้ายคนออกจากป่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ควรเร่งรัดการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ โดยจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ อย่างจริงจัง เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ ปรับปรุงบทลงโทษให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ออกกฎหมาย ที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ตลอดจนเร่งรัดมาตรการช่วยเหลือและชดเชยประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จากภัยพิบัติอย่างรวดเร็ว เร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการอนุรักษ์ และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

๕. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ดูแลรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะระบบที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการพิจารณา ถึงมาตรการป้องกัน ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและติดตามปัญหาสิ่งแวดล้อมจากโครงการที่มีผลกระทบ อาจทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ป้องกันและฟื้นฟู เพื่อพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. กรณีแนวนโยบายประชารัฐเป็นการกำหนดให้ภาคชุมชน ภาคสังคมและภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการปลูกป่าได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยภาคธุรกิจจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นภายในประเทศ ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มบุคคลเหล่านี้มีการปกป้องผืนป่าและพื้นที่ชายทะเล เนื่องจากบุคคลดังกล่าวต้องอาศัยและใช้ประโยชน์ในพื้นที่ ดังนั้น การกำหนดนโยบายประชารัฐให้ชัดเจนจะเป็นทิศทางที่สำคัญ เนื่องจากที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ จึงเห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคธุรกิจเป็นหัวใจสำคัญในการดูแลรักษาป่าให้คงอยู่ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม สำหรับกรอบแนวคิดในการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ ในหน้าที่ ๓๑ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดการที่ดินและป่าไม้ ซึ่งจะเป็นการเสนอทั้งยุทธศาสตร์และยุทธวิธี กล่าวคือ ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูกและปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง จะมีประโยชน์เป็นอย่างมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องมีการบูรณาการในเรื่องสิ่งแวดล้อมไปสู่แนวนโยบายประชารัฐ โดยใช้กระบวนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมกับรัฐในการอนุรักษ์คุ้มครอง บำรุงรักษาฟื้นฟู การจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศตามพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูและดูแลป่าอย่างยั่งยืน

๓. พันธกรณีระหว่างประเทศ ซึ่งพันธกรณีเป็นลักษณะของสิทธิเชิงกระบวนการโดยประเทศไทยได้กำหนดในเชิงนโยบายว่าต้องมีพื้นที่ป่าร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ ดังนั้น คณะกรรมาธิการฯ จึงควรมีการระบุไว้ในรายงานดังกล่าวว่ามีพันธกรณีฉบับใดบ้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้กลไกทางสากลในการเร่งรัดขับเคลื่อนการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้ได้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมาธิการ ๓